

AZ ORSZÁGOS VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG ÁLLÁSFOGLALÁSAI

A 2002. ÉVI ORSZÁGGYŰLÉSI VÁLASZTÁS IDŐSZAKÁBAN

A közös jelölt- és közös lista-állítással kapcsolatos egyes kérdésekről

[1/2002. (II. 1.) OVB állásfoglalás]

Az Országos Választási Bizottsághoz kérelem érkezett, amelyben a beadványozó kérte a közös jelöltet, illetve listát állító jelölő szervezetekre vonatkozó rendelkezések értelmezését.

Az Országos Választási Bizottság 2002. február 1-én az alábbi állásfoglalást adta ki:

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Vjt.) 5. § (1) bekezdésének második mondata szerint két vagy több párt közösen is ajánlhat és jelölhet.

A Vjt. 5. § (5) bekezdésének első mondata alapján a pártok közös egyéni választókerületi jelölés alapján – ugyanazon pártok részvételével – közös területi listát, közös területi listák alapján- ugyanazon pártok részvételével – közös országos listát állíthatnak.

A Vjt. 5. § (9) bekezdése kimondja, hogy ugyanazon párt egy választókerületben csak egy – önálló, közös vagy kapcsolt – listát állíthat.

A Vjt. 7. § (1) bekezdés utolsó mondata úgy rendelkezik, hogy a választópolgár egy jelöltre szavazhat. A 8. § (1) bekezdés utolsó mondata szerint pedig a választópolgár egy listára szavazhat.

A Vjt. 8. § (5) bekezdésének értelmében a Vjt. 8. § (1) és (3) bekezdéseiben említett esetben sem kap mandátumot a lista, ha az alábbi feltételeknek nem tesz eleget:

- a) A pártlista nem kap mandátumot, ha az azt állító párt területi listái a választópolgárok által valamennyi területi pártlistára leadott és országosan összesített érvényes szavazatok több mint öt százalékát nem érték el. E vonatkozásban összesíteni csak az ugyanazon párt területi listáira leadott érvényes szavazatokat lehet.

- ba) A közös lista, illetőleg a kapcsolásban részt vevő listák nem kapnak mandátumot, ha az országosan összesített érvényes szavazatoknak legalább tíz százalékát, kettőnél több párt által állított közös, illetőleg kapcsolt lista esetében legalább tizenöt százalékát együttesen nem érték el. E vonatkozásban összesíteni csak az ugyanazon pártok által, azonos módon összeállított közös, illetőleg kapcsolt listákra leadott érvényes szavazatokat lehet.
- bb) Az ba) pont szerinti határt elérő listakapcsolásnak vagy közös listának az a tagja, amely az összes területi pártlistára leadott országosan összesített érvényes szavazatok több mint öt százalékát nem érte el, kiesik és nem kaphat mandátumot. E vonatkozásban összesíteni csak az ugyanazon pártok által, azonos módon összeállított listakapcsolásban, illetőleg közös listában részt vevő ugyanazon listákra, illetőleg pártokra leadott érvényes szavazatokat lehet. Ha a listakapcsolásból valamely lista vagy a közös listából valamely párt kiesik, a továbbiakban úgy kell tekinteni, mintha a kiesett lista a kapcsolásban vagy a kiesett párt a közös lista állításában nem vett volna részt, így annak jelöltjei nem szerezhettek mandátumot.

A Vjt. 8. § (7) bekezdése kimondja, hogy a Vjt. 8.§ (5) bekezdés bb) pontja szerinti százalékos határ kiszámításánál a közös listára leadott szavazatokat a 9. § (3) bekezdése alapján az érintett pártok által – országosan egységesen – előzetesen tett nyilatkozatnak megfelelően, ennek hiányában egyenlő arányban kell megosztani a pártok között.

A Vjt. 9. § (1) bekezdés első mondata értelmében az országos listákon a jelöltek az országosan összesített töredékszavazatok arányában, a bejelentés sorrendjében jutnak mandátumhoz.

A Vjt. 9. § (3) bekezdése alapján a közös egyéni választókerületi jelölt és a közös területi lista töredékszavazatai az érintett pártok által – országosan egységesen – előzetesen meghatározott arányban kerülnek fel a közös jelöltet, illetőleg a közös listát állító pártok (2) bekezdés szerinti országos listáira. A pártok eltérő rendelkezése hiányában a töredékszavazatok felkerülnek:

- a) arra a közös országos listára, amelyet a jelöltet, illetőleg a listát állító pártok indítottak,
- b) arra a kapcsolt országos listára, amely kapcsolásban a jelöltet, illetőleg a listát állító pártok közös országos listája részt vesz.

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 25. § (1) bekezdése szerint a választási bizottságoknak – a 23. §-ban említetteken felüli – további egy-egy tagját a választókerületben jelöltet, illetőleg listát állító jelölt szervezet, illetőleg a független jelölt bízza meg.

A Ve. 44. § (1) bekezdése szerint a kampányidőszakban a műsorszolgáltatók a jelölő szervezetek, illetőleg a jelöltek számára azonos feltételekkel tehetnek közzé politikai hirdetést. A politikai hirdetéshez véleményt, értékelő magyarázatot fűzni tilos.

A Ve. 46. § (1) bekezdésének első mondata szerint jelöltet ajánlani ajánlószelvényen lehet. A Ve. 49. § (1) bekezdése kimondja, hogy közös jelöltet állítani csak olyan ajánlószelvények alapján lehet, amelyeken az adott közös jelöltet állító valamennyi jelölő szervezet neve fel van tüntetve.

A Ve. 49. § (2) bekezdésének értelmében, ha több jelölő szervezet közösen állít jelöltet, a továbbiakban – a választás szempontjából – egy jelölő szervezetnek számítanak.

A Ve. 55. § (1) bekezdése szerint a jelölő szervezet, a jelölt, illetőleg a lista bejelentéséről a választási iroda, nyilvántartásba vételéről a választási bizottság igazolást ad ki.

A Ve. 91. § (1) bekezdésének első mondata szerint minden jelölő szervezet, amely a választásokon jelöltet állít, a jelöltállítással arányos központi költségvetési támogatásra jogosult. A 92. § (1) bekezdése szerint a független jelöltek, illetőleg a jelölő szervezetek a választásra a 91. §-ban foglalt költségvetési támogatáson felül jelöltenként legfeljebb egymillió forintot fordíthatnak. A figyelembe vehető jelöltek számát a 91. § (2) bekezdése szerint kell megállapítani.

A Ve. 93. § (1) alapján az országos közszolgálati műsorszolgáltatók az országos listát állító jelölő szervezetek, a körzeti közszolgálati műsorszolgáltatók a vételkörzetükben területi listát állító jelölő szervezetek, a helyi közszolgálati műsorszolgáltatók a vételkörzetükben induló egyéni választókerületi jelöltek politikai hirdetéseit a szavazást megelőző 18. naptól legkésőbb a szavazást megelőző 3. napig legalább egyszer ingyenesen közlik.

A Ve. 93. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a választási kampány utolsó napján a Ve. 93. § (1) bekezdésben megjelölt műsorszolgáltatók az (1) bekezdésben meghatározottak szerint, ingyenesen közzéteszik a jelölő szervezetek, illetőleg jelöltek által készített politikai hirdetéseket.

A Ve. 96. § (5) bekezdése akként rendelkezik, hogy közös jelölt, illetőleg közös lista állítása esetén valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni a szavazólapon.

A Ve. 149. § g) pontja szerint jelölő szervezet: a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény szerint bejegyzett párt, valamint az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény szerint bejegyzett társadalmi szervezet; a közös jelöltet, listát állító jelölő szervezetek egy jelölő szervezetnek számítanak.

1.

A Vjt. és a Ve. hivatkozott rendelkezéseiből következik, hogy amennyiben több jelölő szervezet (párt) közösen állít jelöltet, illetve közös listát, e jelölő szervezetek (pártok) a Ve. által szabályozott választási eljárás vonatkozásában az ajánlástól az eredmény megállapításáig a jelölő szervezetet megillető jogosultságok és kötelezettségek szempontjából egy jelölő szervezetnek minősülnek. Ennek megfelelően:

- a) a közösen jelöltet, illetve közös listát állító jelölő szervezetek (pártok) a választási bizottságokba egy jelölő szervezetként egy tag megbízására jogosultak;
- b) a műsorszolgáltatók a közösen jelöltet, illetve közös listát állító jelölő szervezetek (pártok) politikai hirdetéseit egy jelölő szervezet politikai hirdetéseiként kötelesek azonos feltételekkel közzétenni;
- c) a közösen jelöltet, illetve közös listát állító jelölő szervezetek (pártok) a Ve. 92. § (1) bekezdése alapján, a Ve. 91. §-ában meghatározott költségvetési támogatáson felül egy jelölő szervezetként, jelöltenként legfeljebb egymillió forintot fordíthatnak a választásra;
- d) a közösen jelöltet, illetve közös listát állító jelölő szervezetek (pártok) egy jelölő szervezetként jogosultak a Ve. 91. § (1) bekezdésében meghatározott, a jelöltállítással arányos költségvetési támogatásra;
- e) a közösen jelöltet, illetve közös listát állító jelölő szervezetek (pártok) mind-egyikének nevét fel kell tüntetni az ajánlószerelvénnyel és a szavazólapon.

2.

- a) A törvényi rendelkezésekből egyértelműen következik, hogy a közös listát állító pártoknak a mandátumok megszerzéséhez együttesen – a valamennyi területi pártlistára leadott, az országosan összesített érvényes szavazatok vonatkozásában – legalább a tíz, illetve tizenöt százalékos határt, egyenként pedig legalább az öt százalékos határt el kell érniük. A megfelelő határt elérő közös listának az a tagja, amelyik legalább az öt százalékos határt elérte, mandátumhoz jut; a közös listának az e határt el nem ért tagja nem kaphat mandátumot. A százalékos határ kiszámításánál közös listát állító jelölő szervezetek (pártok) határidőben megtett előzetes nyilatkozata az irányadó; ennek hiányában a közös listára leadott szavazatokat egyenlő arányban kell megosztani a listaállításban résztvevő jelölő szervezetek (pártok) között.
- b) Ha a Vjt. 5. § (5) bekezdésében foglaltaknak megfelelően több párt közös egyéni választókerületi jelölés alapján közös területi listákat és ezek alapján közös országos listát állít, a közös egyéni választókerületi jelöltek és a közös területi listák töredékszavazatai kizárólag a közös jelöltet, illetve területi listát állító pártok közös országos listájára kerülhetnek fel, függetlenül attól, hogy e pártok kötöttek-e vagy sem kifejezetten erre vonatkozó megállapodást.

A pártok költségvetési támogatásához szükséges elosztási arányok megállapításáról

[2/2002.(II. 1.) OVB állásfoglalás]

Az Országos Választási Bizottsághoz érkezett beadvány annak megállapítását kérte, hogy a közös listákat állító jelölő szervezetek milyen mértékben és milyen szabályok szerint jogosultak költségvetési támogatásra.

Az Országos Választási Bizottság 2002. február 1-ei ülésén az alábbi állásfoglalást adta ki:

A pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Ptv.) 5. § (2) bekezdése szerint a párt e törvény rendelkezései szerint állami költségvetési támogatásra jogosult. Az állami költségvetésből a pártok támogatására fordítható összeg 25%-át – egyenlő arányban – az Országgyűlésben az országos listán mandátumot szerzett pártok között kell felosztani. A fennmaradó 75%-nak megfelelő összeg az országgyűlési választások eredménye alapján a pártra, illetőleg a párt jelöltjeire az első érvényes fordulóban leadott szavazatok arányában illeti meg a pártokat. Nem jogosult költségvetési támogatásra az a párt, amely a szavazáson részt vett választók szavazatának 1%-át nem szerzi meg.

A Magyar Köztársaság 2001-2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 35. § (1)-(3) bekezdései kimondják: „(1) A pártok támogatására fordítható keretből (I. Országgyűlés fejezet 7. cím) az ott megnevezett pártok a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Ptv.) rendelkezései szerint, 2002. évben a képviselői megbízatás megszűnésének napját magában foglaló hónap utolsó napjáig terjedően, időarányosan részesülnek. (2) Az (1) bekezdésben foglaltak alapján a 2002. évi fel nem használt előirányzat – a Ptv. 5. §-ában foglaltaknak megfelelő – új elosztására a Kormány kap felhatalmazást. (3) A (2) bekezdésben foglaltak végrehajtása céljából az Országos Választási Bizottság legkésőbb az (1) bekezdésben írt határidőt 15 nappal megelőzően közli a Pénzügyminisztériummal a Ptv. 5. §-ának (2) bekezdésében foglalt elosztási arányokat, hiteles számításokkal alátámasztva.”

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 34. § (2) bekezdés n) pontja szerint az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) eljár mindazokban az ügyekben, amelyeket törvény a hatáskörébe utal. Ugyanezen bekezdés h) pontja kimondja: az OVB megállapítja, hogy az országosan összesített töredékszavazatok alapján az országos listák jelöltjei közül kik szereztek mandátumot. A j) pont szerint az OVB megállapítja és közzéteszi a

választás országosan összesített eredményét. A Ve. 55. § (2) bekezdése értelmében az illetékes választási bizottság minden, a törvényes feltételeknek megfelelő jelölő szervezetet, jelöltet, illetőleg listát – a bejelentését követő három napon belül – nyilvántartásba vesz.

A Ve. 95. § (4) bekezdése alapján a közös lista állításával egyidejűleg be kell jelenteni, hogy az egyes jelölteket melyik jelölő szervezet állította.

A Ve. 98. § (4) bekezdése szerint az OVB az egyéni választókerületi és a területi választási bizottságok jegyzőkönyvei alapján, azok beérkezését követően összeíti az egyéni választókerületi jelöltekre és a listákra leadott töredékszavazatokat, és megállapítja, hogy ezek alapján az országos listák jelöltjei közül kik jutottak mandátumhoz.

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Vjt.) 5. § (6) bekezdés első mondata szerint a területi és az országos pártlistán háromszor annyi jelölt állítható, mint az adott listán megszerezhető mandátumok száma.

A fenti jogszabályi rendelkezések alapján az OVB megállapítja, hogy a Ptv. 5. § (2) bekezdésében foglalt, az állami költségvetési támogatásra vonatkozó rendelkezés tartalmi szempontból kapcsolódik az OVB hatásköri jogosítványait rögzítő, a Ve. 34. § (2) bekezdése h), valamint j) pontjaiban foglalt rendelkezésekhez.

A Ve. 55. § (2) bekezdése alapján a jelölő szervezet nyilvántartásba vételére attól függetlenül kerül sor, hogy az a választásokon egyedül vagy más jelölő szervezettel közösen, közös egyéni jelölt, illetve közös területi és közös országos lista állításával vesz részt.

Figyelemmel a Ve. 95. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezésre is, levonható az a következtetés, hogy a közös egyéni választókerületi jelöltet, illetve közös területi és országos listát állító jelölő szervezetek (pártok) megőrzik önállóságukat, jogi és gazdasági értelemben is önálló pártok maradnak, vagyis a közös jelöléses listaállítás szervezeti integritásukat nem érinti.

Ve. 34. § (2) bekezdése n) pontja szerint az OVB a Ktv. 35. § (3) bekezdésében megállapított, a Ptv. 5. § (2) bekezdésében foglalt, hiteles számításokkal alátámasztott elosztási arányokat közli a Pénzügyminisztériummal.

Amennyiben több párt közös országos listát állít, és az Országgyűlésben a közös országos listán a közös országos listaállításban részt vevő bármelyik párt mandátumot szerez, úgy a mandátumot szerző párt a Ptv. 5. § (2) bekezdése szerint – figyelemmel a Ve. 95. § (4) bekezdésére is – a pártok támogatására fordítható összeg 25%-ából költségvetési támogatásra jogosult.

A Ptv. 5. § (1) bekezdése előírja, hogy a költségvetési támogatás fennmaradó 75%-ának megfelelő összeg a pártokat az országgyűlési választási eredménye

alapján a pártra, illetőleg a párt jelöltjeire az első érvényes fordulóban leadott szavazatok arányában illeti meg.

Az OVB-nek – a Ptv. 5. § (2) bekezdésére figyelemmel – meg kell állapítania, hogy az országgyűlési választások eredménye alapján az egyes pártok és azok jelöltjei az első érvényes fordulóban milyen arányban kaptak szavazatokat.

A Ktv. 35. § (3) bekezdésében foglalt, hiteles számításokkal alátámasztott elosztási arányok meghatározásához viszont szükség van – kizárólag a Ptv. 5. § (2) bekezdésének alkalmazása szempontjából – annak megállapítására, hogy közös jelölés esetén az egyes jelölteket melyik párt állította.

A közös lista vonatkozásában a Ve. 95. § (4) bekezdése kötelezővé teszi – a lista állításával egyidejűleg – annak bejelentését, hogy az egyes jelölteket melyik jelölő szervezet állította. A közös egyéni választókerületi jelöltek tekintetében viszont a Ve. ilyen kötelezettséget nem állapít meg.

Ez utóbbi körülményre figyelemmel az OVB a Ktv. 35. § (3) bekezdése által meghatározott hatásköri kötelezettségét közös egyéni választókerületi jelöltek állítása esetén csak abban az esetben tudja teljesíteni, ha a közösen jelölő szervezetek – a Ve. 95. § (4) bekezdésében foglaltakkal analóg módon – hivatalos bejelentést tesznek arról, hogy a közös egyéni választókerületi jelölt melyik jelölő szervezethez (párthoz) tartozik.

Az OVB tehát a Ve. 95. § (4) bekezdésében foglaltak, valamint – közös egyéni választókerületi jelölt esetén – az előzőekben meghatározott bejelentés alapján tehet eleget a Ktv. 35. § (3) bekezdésében meghatározott hatásköri kötelezettségének.

A fentiek alapján az OVB első lépésben azt állapítja meg, hogy a közös egyéni választókerületi jelöltekre, illetve a közös területi listákra az első érvényes fordulóban leadott szavazatok milyen aránya esik.

Ezt követően kerülhet sor – kizárólag a Ptv. 5. § (2) bekezdésének alkalmazása szempontjából – a közös egyéni választókerületi jelölteket, illetve közös területi listákat állító pártok választási eredményének külön-külön történő megállapítására. A közös listára leadott szavazatok – listaállításban részt vevő pártok közötti – megoszlási arányának megállapításánál, figyelemmel a Vjt. 5. § (6) bekezdése első mondatára is, a közös listán szereplő összes jelöltet figyelembe kell venni. A közös jelöltekre, illetve közös listákra leadott szavazatok a közösen jelölő, illetve listát állító pártok és az azokhoz tartozó jelöltek közötti – az első érvényes fordulóra vonatkozó – megoszlási arányának meghatározása a Ve. 95. § (4) bekezdésében foglalt, illetve az ezen állásfoglalás szerinti bejelentés alapján lehetséges.

A választási bizottságok tagjainak összeférhetetlensége

[3/2002. (II. 1.) OVB állásfoglalás]

A beadványozó a választási bizottságok tagjaira vonatkozó összeférhetetlenségi szabályok értelmezése kapcsán annak megállapítását kérte, hogy a „képviselői minőség”, illetve az „adott választókerületben induló jelölt” kategória csak az adott választási típusban jelent összeférhetlenségi okot.

Az Országos Választási Bizottság 2002. február 1-én az alábbi állásfoglalást adta ki:

A Ve. 21. § (2) bekezdésében foglaltak szerint „választási bizottságok”: a) a szavazatszámoló bizottság, b) a helyi választási bizottság, c) az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság, d) a területi választási bizottság, e) az Országos Választási Bizottság.

A Ve. 22. §-ának (2) bekezdése szerint: „A választási bizottságnak nem lehet tagja a köztársasági elnök, állami vezető, közigazgatási hivatal vezetője, képviselő, megyei közgyűlés elnöke, polgármester, jegyző, főjegyző, választási iroda tagja, a választási bizottság illetékességi területén működő közigazgatási szerv köztisztviselője, valamint a választókerületben induló jelölt.

„A Ve. 149. §-ának h) pontja az értelmező rendelkezések között határozza meg, hogy a Ve. alkalmazása során kik minősülnek képviselőnek: „h) képviselő: az országgyűlési képviselő, a települési önkormányzat képviselő-testületének tagja, a megyei közgyűlés tagja, a fővárosi közgyűlés tagja, a helyi kisebbségi önkormányzat tagja”.

A Ve. 22. §-ának (2) bekezdésében használt „képviselő”-fogalom a 149. § h) pontjában felsorolt valamennyi tisztséget magában foglalja, függetlenül attól, hogy melyik választási bizottságról (szavazatszámoló bizottság, helyi választási bizottság, országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság, területi választási bizottság, Országos Választási Bizottság) van szó.

Ezért a Ve. 149. § h) pontjában használt „képviselő”-fogalom szigorúan meghatározott; kiterjesztő vagy megszorító értelmezésére nincs lehetőség.

A választási kampány

[4/2002. (II. 7.) OVB állásfoglalás]

Az Országos Választási Bizottsághoz beadvánnyal fordultak a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás kérdésének értelmezésére a választási kampány folyamán.

Az Országos Választási Bizottság 2002. február 7-én kiadott állásfoglalása szerint:

A Ve. 2. § szerint e törvényt kell alkalmazni:

- a) az országgyűlési képviselők választására,
- b) a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a helyi kisebbségi önkormányzatok tagjainak a választására,
- c) az országos és a helyi népszavazásra,
- d) az országos és a helyi népi kezdeményezésre, továbbá
- e) azokra a választási eljárásokra, amelyekre e törvény alkalmazását jogszabály elrendeli [az a)-e) pontban foglaltak együtt: választás].

A Ve. 3. § szerint a választási eljárás szabályainak alkalmazása során az érintett résztvevőknek érvényre kell juttatniuk a 3. § a), – f), pontjában meghatározott alapelveket.

A Ve. 34.§ (2) bekezdése alapján az Országos Választási Bizottság

- a) állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni,
- b) dönt a listák és az azokon szereplő jelöltek, a jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- c) kisorsolja a listák sorszámát,
- d) jóváhagyja az országos népszavazás szavazólapjainak adattartalmát,
- e) dönt a benyújtott kifogásról,
- f) megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,

- g) megállapítja, hogy mely jelölő szervezetek érték el a törvényben meghatározott mértékű százalékos szavazathatárt,
- h) megállapítja, hogy az országosan összesített töredékszavazatok alapján az országos listák jelöltjei közül kik szereztek mandátumot,
- i) kiadja a mandátumot szerzett képviselőknek a megbízólevelet,
- j) megállapítja és közzéteszi a választás országosan összesített eredményét,
- k) kitűzi az időközi országgyűlési képviselőválasztást, és megállapítja annak naptár szerinti határnapjait,
- l) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését,
- m) beszámol az Országgyűlésnek az országgyűlési képviselők, valamint az önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásáról, továbbá az országos népszavazásról,
- n) eljár mindazokban az ügyekben, melyeket törvény a hatáskörébe utal.

A Ve. 40. § (1) bekezdése értelmében a választási kampány a választás kitűzésétől a szavazást megelőző nap 0 óráig tart. A (2) bekezdés szerint a szavazást megelőző nap 0 órától a szavazás befejezéséig választási kampányt folytatni tilos (kampánycsend).

A Ve. 41. § értelmében a kampánycsend megsértésének minősül a választópolgárok választói akaratának befolyásolása, így különösen: a választópolgárok számára a jelölt vagy a jelölő szervezet által ingyenesen juttatott szolgáltatás (szavazásra történő szervezett szállítás, étel-ital adása), pártjelvények, zászlók, pártszimbólumok, a jelölt fényképét vagy nevét tartalmazó tárgyak osztogatása, választási plakát (a továbbiakban: plakát) elhelyezése, a választói akarat befolyásolására alkalmas információk szolgáltatása elektronikus vagy más úton.

A Ve. 42. § (1) bekezdése értelmében a választási kampány végéig a jelölő szervezetek és a jelöltek engedély nélkül készíthetnek plakátot. A plakát olyan sajtóterméknek minősül, amely engedély és bejelentés nélkül előállítható. Egyebekben a plakátra a sajtóról szóló jogszabályokat kell alkalmazni.

A Ve. 43. § (1) bekezdése szerint a választási gyűlések nyilvánosak. A rendfenntartásáról a gyűlés szervezője gondoskodik.

A Ve. 51. § (1) alapján azt a jelölő szervezetet, amely jelöltet vagy listát kíván állítani, bírósági bejegyzésének hiteles másolatával kell bejelenteni az alábbiak szerint:

- a) ha a jelölő szervezet több megye, illetőleg a főváros és valamely megye területén is jelöltet vagy listát kíván állítani, az Országos Választási Bizottságnál,

- b) ha a jelölő szervezet csak egy megye, illetőleg a főváros területén belül, de több országgyűlési egyéni választókerületben, illetőleg több településen kíván jelöltet állítani, a területi választási bizottságnál,
- c) ha a jelölő szervezet csak egy országgyűlési egyéni választókerületben, illetőleg csak egy településen kíván jelöltet állítani, az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságnál, illetőleg a helyi választási bizottságnál.

(2) A bejelentett, illetőleg a nyilvántartásba vett jelölő szervezetekről az Országos Választási Iroda nyilvántartást vezet.

(3) Jelöltet, illetőleg listát csak az (1) bekezdés szerint bejelentett és az 55. § szerint nyilvántartásba vett jelölő szervezet állíthat.

A Ve. 52. § (1) bekezdése szerint a jelöltet legkésőbb a szavazást megelőző 23. napon az ajánlószelvények átadásával kell bejelenteni az illetékes választási bizottságnál.

(2) A bejelentésnek tartalmaznia kell a jelölt családi és utónevét, személyi azonosítóját, lakcímét, valamint nyilatkozatát arról, hogy

- a) választójoga van,
- b) a jelölést elfogadja,
- c) nincs olyan tisztsége, amely összeférhetetlen a képviselői vagy a polgármesteri megbízással, illetőleg megválasztása esetén arról lemond.

(3) Ha a választókerületben két vagy több azonos családi és utónevű választópolgár kíván jelöltként indulni, a később bejelentett személy köteles gondoskodni arról, hogy – betűjelzés vagy második utónév feltüntetésével – a korábban bejelentett jelölttől megkülönböztethető legyen.

A Ve. 53. § (1) bekezdése értelmében a listát a listaállításhoz szükséges számú jelölt, illetőleg lista bejelentését vagy nyilvántartásba vételét igazoló, az 55. § (1) bekezdése szerint kiállított igazolás átadásával kell bejelenteni.

(2) Az 52. § (2) bekezdésének rendelkezéseit a listán szereplő jelöltekre is alkalmazni kell.

(3) A listán legfeljebb háromszor annyi jelölt állítható, mint a listán megszerzhető mandátumok száma. A listán szereplő jelöltek sorrendjét a jelölő szervezet határozza meg, azt a lista bejelentése után nem lehet módosítani. Ha valamelyik jelölt a listáról kiesett, helyére a listán soron következő jelölt lép.

A Ve. 149. § g) pontja alapján jelölő szervezet: a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény szerint bejegyzett párt, valamint az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény szerint bejegyzett társadalmi szervezet; a közös jelöltet, listát állító jelölő szervezetek egy jelölő

vezet; a közös jelöltet, listát állító jelölő szervezetek egy jelölő szervezetnek számítanak.

A Ve. 149. § o) pontja a következőképpen határozza meg a választási kampányt: választási program ismertetése, jelölt, lista, jelölő szervezet népszerűsítése, választási gyűlés szervezése, plakát elhelyezése, önkéntesek igénybevétele.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján az Országos Választási Bizottság megállapítja, hogy a Ve. VI. fejezetében szabályozott választási kampány (Ve. 40. – 45. §) a Ve. tárgyi hatálya alá tartozó választási eljárás – Ve. 2. § a)- e) pont része.

A Ve. 40. § (1) bekezdése egyértelműen szabályozza a választási kampány időbeli terjedelmét. A választási kampány fogalmát a Ve. 149. § o) pontja határozza meg. A választási kampány időszakában a Ve. 149. § o) pontja alapján definiált kampánycselekmények jogi megítélése attól függ, hogy ezeket a Ve. milyen tartalommal szabályozza, illetve az adott kampánycselekményt jelölő szervezethez, jelölthöz illetve listához kapcsolja-e.

A Ve. a kampánycselekmények egy részére vonatkozóan – például választási program ismertetése, önkéntesek igénybevétele – ilyen sajátos feltételt nem állapít meg. A Ve. népszerűsítési cselekmények végzését ugyanakkor sajátos jogi minőséghez köti. Az említett kampánycselekmények a Ve. 149. § o) pontja szerint jelölő szervezet, jelölt és lista tekintetében végezhetők.

A jelölő szervezet, a jelölt illetve a lista – az Országos Választási Bizottság álláspontja szerint – választási eljárásban való részvételét illetően e minőségét a Ve. 55. § szerinti nyilvántartásba vételtől nyeri. Ezért a választási kampány időszakában jelölő szervezet, jelölt illetve lista vonatkozásában végzett népszerűsítési cselekmények a Ve. 149. § o) pontjára figyelemmel attól az időponttól tekintendők kampánycselekménynek, amikor a jelölő szervezet, a jelölt, illetve a lista nyilvántartásba vétele a Ve. hivatkozott szabályainak megfelelően megtörtént.

A választási kampány résztvevői

[5/2002. (II. 7.) OVB állásfoglalás]

A beadványozó a választási kampányra vonatkozó szabályok értelmezését kérte az Országos Választási Bizottságtól, annak kapcsán, hogy kormányzati szervek tevékenysége minősülhet-e kampánycselekménynek.

Az Országos Választási Bizottság 2002. február 7-i ülésén hozott állásfoglalása szerint:

Az Alkotmány 3. § (3) bekezdése szerint a pártok közhatalmat közvetlenül nem gyakorolhatnak. Ennek megfelelően egyetlen párt sem irányíthat semmiféle állami szervet. A pártok és a közhatalom szétválasztása érdekében törvény határozza meg azokat a tisztségeket, közhivatalokat, amelyeket párt tagja vagy tisztviselője nem tölthet be.

Az Alkotmány 61. § (1) bekezdése kimondja, hogy a Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze.

A Ve. 2. § alapján a választási eljárási törvényt kell alkalmazni:

- a) az országgyűlési képviselők választására,
- b) a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a helyi kisebbségi önkormányzatok tagjainak a választására,
- c) az országos és a helyi népszavazásra,
- d) az országos és a helyi népi kezdeményezésre, továbbá
- e) azokra a választási eljárásokra, amelyekre e törvény alkalmazását jogszabály elrendeli [az a)-e) pontban foglaltak együtt: választás].

A Ve. 3. § szerint a választási eljárás szabályainak alkalmazása során a választásban érintett résztvevőknek érvényre kell juttatniuk az alábbi alapelveket:

- a) a választás tisztaságának megóvása, a választási csalás megakadályozása,
- b) önkéntes részvétel a jelölésben, a választási kampányban, a szavazásban,
- c) esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között,
- d) jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás,
- e) jogorvoslat lehetősége és pártatlan elbírálása,

f) a választás eredményének gyors és hiteles megállapítása.

A Ve. 34. § (2) bekezdése alapján az Országos Választási Bizottság

- a) állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni,
- b) dönt a listák és az azokon szereplő jelöltek, a jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- c) kisorsolja a listák sorszámát,
- d) jóváhagyja az országos népszavazás szavazólapjainak adattartalmát,
- e) dönt a benyújtott kifogásról,
- f) megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- g) megállapítja, hogy mely jelölő szervezetek érték el a törvényben meghatározott mértékű%-os szavazathatárt,
- h) megállapítja, hogy az országosan összesített töredékszavazatok alapján az országos listák jelöltjei közül kik szereztek mandátumot,
- i) kiadja a mandátumot szerzett képviselőknek a megbízólevelet,
- j) megállapítja és közzéteszi a választás országosan összesített eredményét,
- k) kitűzi az időközi országgyűlési képviselőválasztást, és megállapítja annak naptár szerinti határnapjait,
- l) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését,
- m) beszámol az Országgyűlésnek az országgyűlési képviselők, valamint az önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásáról, továbbá az országos népszavazásról,
- n) eljár mindazokban az ügyekben, melyeket törvény a hatáskörébe utal.

A Ve. 40. § (1) bekezdése értelmében a választási kampány a választás kitűzésétől a szavazást megelőző nap 0 óráig tart.

A Ve. 92. § (3) bekezdése szerint a választásra fordított állami és más pénzeszközök felhasználását az Állami Számvevőszék a választás második fordulóját követő egy éven belül az országgyűlési képviselőhez jutott jelölő szervezetek és független jelöltek tekintetében hivatalból, egyéb jelölő szervezetek és független jelöltek tekintetében más jelölt, jelölő szervezet kérelmére ellenőrzi. Az ellenőr-

zés iránti kérelmet a választás második fordulóját követő 3 hónapon belül lehet benyújtani. A kérelemhez bizonyítási indítványt kell csatolni.

A Ve. 149. § o) pontja alapján a választási kampány: választási program ismeretése, jelölt, lista, jelölő szervezet népszerűsítése, választási gyűlés szervezése, plakát elhelyezése, önkéntesek igénybevétele.

Az Alkotmány hivatkozott 3. § (3) bekezdése rendelkezik a pártok és a közhatalom szétválasztásáról, arról, hogy a pártok közhatalmat közvetlenül nem gyakorolhatnak, egyetlen párt sem irányíthat semmiféle állami szervet. Az Alkotmány 61. § (1) bekezdése egyidejűleg kimondja, hogy mindenkinek joga van arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje.

A Ve. 3. § szerint, az ott meghatározott alapelveket a Ve. tárgyi hatálya alá tartozó választásban (Ve. 2. § a) – e) pontok) érintett résztvevőknek kell érvényre juttatniuk.

A Ve. VI. fejezetében szabályozott választási kampány (Ve. 40-45. §) a Ve. tárgyi hatálya alá tartozó eljárás része.

Az Országos Választási Bizottság megállapítja, hogy a Ve. szervei hatálya alá nem tartozó állami szervek – például az Országgyűlés, a Kormány és más közigazgatási szervek, a bírói ügyészi szervek stb.- nem résztvevői a Ve. tárgyi hatálya alá tartozó választási eljárásnak. A Ve. szervei hatálya alá nem tartozó állami szervek feladat- és hatáskör gyakorlása, tevékenysége nem tartozik a Ve. által szabályozott választási eljárás körébe. Ezért az állami szervek hatáskörének és feladatkörének gyakorlása, működése nem sorolható a Ve. 149. § o) pontban meghatározott és 40-45. §-ban szabályozott választási kampány körébe, s kampánycselekménynek sem minősíthető.

Az Országos Választási Bizottság nem rendelkezik hatáskörrel a választásra fordított állami és más pénzeszközök felhasználásának ellenőrzésére nézve. E pénzeszközök felhasználásának ellenőrzése a Ve. 92. § (3) bekezdésében meghatározott állami szerv hatásköri jogosítványa.

A minta-ajánlószevények alkalmazásáról

[6/2002. (II. 7.) OVB állásfoglalás

Az Országos Választási Bizottság állást foglalt a minta-ajánlószevények jelöltek, jelölő szervezetek általi alkalmazásának jogszerűségének feltételeiről.

Az Országos Választási Bizottság 2002. február 7-én az alábbi állásfoglalást hozta:

A választás során alkalmazott azon gyakorlat, hogy a jelöltek, jelölő szervezetek minta-ajánlószevény megküldésével nyújtanak segítséget a választópolgároknak az ajánlószevény kitöltéséhez az adott jelölt támogatására, az Országos Választási Bizottság megítélése szerint nem ütközik sem a Ve. szabályaiba, sem más jogszabály rendelkezéseibe, feltéve, hogy a minta-ajánlószevény nem alkalmas a választópolgárok megtévesztésére.

Az ajánlószelvények kitöltése

[7/2002. (II. 7.) OVB állásfoglalás]

Az Országos Választási Bizottság az ajánlószelvények ellenőrzése során felmerült jogalkalmazási problémák miatt értelmezte az ajánlószelvények kitöltésére vonatkozó törvényi rendelkezést.

Az Országos Választási Bizottság 2002. február 7-én kiadott állásfoglalása szerint:

A Ve. 46. § (1) bekezdése értelmében jelöltet ajánlani ajánlószelvényen lehet. A Ve. 47. § (2) bekezdésének második mondata szerint „az ajánló választópolgár az ajánlószelvényre rávezeti családi és utónevét, lakcímét, személyi azonosítóját, az ajánlott személy családi és utónevét, a jelölő szervezet nevét, illetőleg a független jelölés tényét.” A Ve. 49. §-ának (2) bekezdése szerint „közös jelöltet állítani csak olyan ajánlószelvények alapján lehet, amelyeken az adott közös jelöltet állító valamennyi jelölő szervezet neve fel van tüntetve.”

A hivatkozott rendelkezések értelmezése során az Országos Választási Bizottság 2/1998. (III. 14.) OVB állásfoglalásában megállapította, hogy „a választópolgárnak az ajánlási szelvény kitöltése során kinyilvánított akaratát a legmesszebbmenőkig tiszteletben kell tartani.”

A választópolgár sokszor nincs tisztában a jelölt vagy a jelölő szervezet pontos, nyilvántartásba vett nevével. Mindez az ajánlószelvények minősítése során a gyakorlatban gondot okozhat.

A választópolgár akaratának érvényesítése érdekében ezért azokat az ajánlószelvényeket is érvényesnek kell elfogadni, amelyeken a jelölt neve nem az anyakönyvben szereplő formában, de egyébként egyértelműen azonosíthatóan (pl. leánykori név, felvett név stb.), illetőleg amelyeken a jelölő szervezet neve a hivatalos megnevezéstől eltérő formában, de egyébként minden kétséget kizáró módon megállapíthatóan (pl. rövid név, betűszavas rövidítés stb.) szerepel.

Közös jelölés estén az ajánlószelvénynek a jelöltet állító valamennyi jelölő szervezet nevét tartalmaznia kell, a fentiekben kifejtett értelmezésnek megfelelő formában. Az ajánlószelvényen a jelölő szervezetek sorrendjének nincs jelentősége.

A választási kampány egyes kérdései

[8/2002. (II. 20.) OVB állásfoglalás]

A beadványozó az állami és önkormányzati szerveknek a választási kampányban betöltött szerepének megítélését kérte az Országos Választási Bizottságtól.

Az Országos Választási Bizottság 2002. február 20-án a következő állásfoglalást adta ki:

A Ve. 2. § szerint e törvényt kell alkalmazni:

- a) az országgyűlési képviselők választására,
- b) a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a helyi kisebbségi önkormányzatok tagjainak a választására,
- c) az országos és a helyi népszavazásra,
- d) az országos és a helyi népi kezdeményezésre, továbbá
- e) azokra a választási eljárásokra, amelyekre e törvény alkalmazását jogszabály elrendeli [az a)-e) pontban foglaltak együtt: választás].

A Ve. 3. § szerint a választási eljárás szabályainak alkalmazása során a választásban érintett résztvevőknek érvényre kell juttatniuk az alábbi alapelveket:

- a) a választás tisztaságának megóvása, a választási csalás megakadályozása,
- b) önkéntes részvétel a jelölésben, a választási kampányban, a szavazásban,
- c) esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között,
- d) jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás,
- e) jogorvoslat lehetősége és pártatlan elbírálása,
- f) a választás eredményének gyors és hiteles megállapítása.

A Ve. 34. § (2) bekezdése alapján az Országos Választási Bizottság

- a) állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni,
- b) dönt a listák és az azokon szereplő jelöltek, a jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,

- c) kisorsolja a listák sorszámát,
- d) jóváhagyja az országos népszavazás szavazólapjainak adattartalmát,
- e) dönt a benyújtott kifogásról,
- f) megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- g) megállapítja, hogy mely jelölő szervezetek érték el a törvényben meghatározott mértékű %-os szavazathatárt,
- h) megállapítja, hogy az országosan összesített töredékszavazatok alapján az országos listák jelöltjei közül kik szereztek mandátumot,
- i) kiadja a mandátumot szerzett képviselőknek a megbízólevelet,
- j) megállapítja és közzéteszi a választás országosan összesített eredményét,
- k) kitűzi az időközi országgyűlési képviselőválasztást, és megállapítja annak naptár szerinti határnapjait,
- l) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését,
- m) beszámol az Országgyűlésnek az országgyűlési képviselők, valamint az önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásáról, továbbá az országos népszavazásról,
- n) eljár mindazokban az ügyekben, melyeket törvény a hatáskörébe utal.

A Ve. 40. § (1) bekezdése értelmében a választási kampány a választás kitűzésétől a szavazást megelőző nap 0 óráig tart.

A Ve. 44. § alapján a kampányidőszakban a műsorszolgáltatók a jelölő szervezetek, illetőleg a jelöltek számára azonos feltételekkel tehetnek közzé politikai hirdetést. A politikai hirdetéshez véleményt, értékelő magyarázatot fűzni tilos. A műsorszolgáltatók választási kampányban való részvételére egyebekben a rádiózásról és televíziózásról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Ve. 55. § akként rendelkezik, hogy a jelölő szervezet, a jelölt, illetőleg a lista bejelentéséről a választási iroda, nyilvántartásba vételéről a választási bizottság igazolást ad ki. Az illetékes választási bizottság minden, a törvényes feltételeknek megfelelő jelölő szervezetet, jelöltet, illetőleg listát – a bejelentését követő három napon belül – nyilvántartásba vesz.

A Ve. 93. § szerint az országos közszolgálati műsorszolgáltatók az országos listát állító jelölő szervezetek, a körzeti közszolgálati műsorszolgáltatók a vételkörzetükben területi listát állító jelölő szervezetek, a helyi közszolgálati műsorszolgáltatók a vételkörzetükben induló egyéni választókerületi jelöltek politikai hirdetéseit a szavazást megelőző 18. naptól legkésőbb a szavazást megelőző 3.

napig legalább egyszer ingyenesen közlik. A választási kampány utolsó napján az (1) bekezdésben megjelölt műsorszolgáltatók az (1) bekezdésben meghatározottak szerint, ingyenesen közlést tesznek a jelölő szervezetek, illetőleg jelöltek által készített politikai hirdetéseket.

A Ve. 149. § o) pontja alapján választási kampány: választási program ismertetése, jelölt, lista, jelölő szervezet népszerűsítése, választási gyűlés szervezése, plakát elhelyezése, önkéntesek igénybevétele.

Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) megállapítja, hogy a Ve. 3. §-ában meghatározott alapelveket a választásban érintett résztvevőknek – a választási eljárás szabályainak alkalmazása során – a Ve. vonatkozó, a választási eljárás adott tárgykörét konkrétan szabályozó rendelkezéseknek megfelelően kell érvényre juttatniuk. Ez vonatkozik a Ve. 3. § c) pontjában szabályozott alapelvekre is.

A Ve. hivatkozott szabályai (44. §, 93. §) a műsorszolgáltatók választási kampányban való részvételével kapcsolatban csak a politikai hirdetés közlésére, illetve közzétételére vonatkozóan állapítanak meg rendelkezéseket. Ezért a műsorszolgáltatók választási kampányban való – politikai hirdetés közlésének, illetve közzétételének nem minősülő – részvétele vizsgálatára, megítélésére az OVB-nek nincs hatásköre.

A 4/2002. (II. 7.) OVB állásfoglalás kimondta, hogy a jelölő szervezet, a jelölt, illetve a lista e minőségét választási eljárási jogi szempontból a választási bizottság általi – a Ve. 55. §-ban foglaltaknak megfelelő – nyilvántartásba vételtől nyeri.

Az OVB megállapítja, hogy Ve. szervezeti hatálya alá nem tartozó állami, illetve önkormányzati szervek és testületek tagjai, valamint tisztségviselői – így országgyűlési, illetve helyi önkormányzati képviselő, polgármester, stb. – feladat- és hatáskör-gyakorlásával összefüggő tevékenységének vizsgálata, megítélése nem tartozik az OVB hatáskörébe.

A magyarországi tartózkodási hellyel rendelkező magyar állampolgárok névjegyzékbe történő felvétele

[9/2002. (III. 7.) OVB állásfoglalás]

Az Országos Választási Bizottság értelmezte a választójogra vonatkozó törvényi rendelkezéseket abban a kérdésben, hogy a tartózkodási hely elegendő-e a szavazáson való részvételhez.

Az Országos Választási Bizottság 2002. március 7-i ülésén az alábbi állásfoglalás kiadásáról döntött:

A Magyar Köztársaság Alkotmányának 70. § (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság területén élő minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési és helyi önkormányzati, továbbá a kisebbségi önkormányzati választásokon választható és – ha a választás, illetőleg népszavazás napján az ország területén tartózkodik – választó legyen, valamint országos vagy helyi népszavazásban és népi kezdeményezésben részt vegyen. A (3) bekezdés alapján nincs választójoga annak, aki a cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság alatt, illetőleg aki a közügyek gyakorlásától eltiltó jogerős ítélet hatálya alatt áll, továbbá aki jogerős szabadságvesztés büntetését, vagy aki a büntetőeljárásban jogerősen elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti.

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Vjt.) 2. § (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaságban az országgyűlési képviselők választásán választójoga van – a (2) bekezdésben említettek kivételével – minden nagykorú magyar állampolgárnak.

A (2) bekezdés alapján nincs választójoga annak:

- a) aki cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság alatt áll,
- b) aki a közügyek gyakorlásától eltiltó jogerős ítélet hatálya alatt áll,
- c) aki szabadságvesztés büntetését tölti,
- d) aki büntető eljárásban jogerősen elrendelt intézeti kényszergyógykezelés alatt áll.

A (3) bekezdés alapján mindenki választható, aki választójoggal rendelkezik és állandó lakóhelye Magyarországon van. A (4) bekezdés értelmében a szavazásban akadályozott az, akinek nincs állandó vagy ideiglenes lakóhelye Magyarországon.

A Ve. 12. § alapján a helyi választási iroda vezetője a választás kitűzését követően a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás adatai és a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása alapján összeállítja a választójoggal rendelkező polgárok névjegyzékét és azon a változásokat folyamatosan átvezeti. A Ve. 13. § (1) bekezdése szerint a névjegyzékbe fel kell venni azokat a választójoggal rendelkező személyeket, akiknek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye (a továbbiakban: lakcím) a szavazókörben van. A (2) bekezdés alapján a névjegyzékét úgy kell összeállítani, hogy alkalmas legyen a főváros, a megye, a település, illetőleg a választókerület, a szavazókör és a választópolgár azonosítására.

A névjegyzék tartalmazza a választópolgár:

- a) családi és utónevét (nők esetén leánykori családi és utónevét is)
- b) személyi azonosítóját,
- c) lakcímét,
- d) névjegyzékbeli sorszámát,
- e) az azonos nevű és lakcímű választópolgárok születési idejét, ennek azonosága esetén egyéb természetes személyazonosító adatát.

A Ve. 15. § (1) bekezdése szerint a helyi választási iroda vezetője

- a) a névjegyzékből törvénysértően kihagyott,
- b) a névjegyzék elkészítése után választójogot szerzett, valamint
- c) a választójogát visszanyert

választópolgárt utólag felveszi a névjegyzékbe, és erről a választópolgárt értesítő megküldésével tájékoztatja.

A (2) bekezdése értelmében a helyi választási iroda vezetője törli a névjegyzékből azt, aki meghalt, aki elvesztette a választójogát, illetőleg akit lakcímének megváltozása miatt más szavazókör névjegyzékébe vettek fel. A (3) bekezdés alapján a módosított névjegyzék a polgármesteri hivatalban a szavazást megelőző második napig megtekinthető.

A Ve. 66. § (1) bekezdése szerint a szavazóhelyiségben az a választópolgár szavazhat, aki a névjegyzékben szerepel, illetőleg akit a szavazatszámláló bizottság a névjegyzékbe felvesz. A (2) bekezdés alapján a szavazatszámláló bizottság – a személyazonosság és a lakcím megállapítására alkalmas igazolvány alapján – megállapítja a szavazni kívánó személyazonosságát, és azt, hogy szerepel-e a névjegyzékben. A szavazatszámláló bizottság felveszi a névjegyzékbe azt a választópolgárt, aki

- a) igazolással rendelkezik,

- b) igazolja, hogy lakcíme a szavazókör területén van, feltéve, hogy nem szerepel a választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartásában.

A (3) bekezdés alapján a szavazatszámoló bizottság visszautasítja azt a választópolgárt, aki nem tudja személyazonosságát és lakcímét megfelelően igazolni, illetőleg aki – a törvényi feltételek hiányában – nem vehető fel a névjegyzékbe. E személyekről a szavazatszámoló bizottság jegyzéket vezet.

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 5. § (2) bekezdése szerint a polgár lakóhelye: annak a lakásnak a címe, amelyben a polgár él. A lakcímbejelentés szempontjából lakásnak tekintendő az az egy vagy több lakóhelyiségből álló épület vagy épületrész, amelyet a polgár otthonául használ, továbbá az a helyiség, ahol valaki szükségből lakik, vagy – amennyiben más lakása nincs – megszáll.

A (3) bekezdés alapján a polgár tartózkodási helye: annak a lakásnak a címe, ahol – lakóhelye végleges elhagyásának szándéka nélkül – három hónapnál hosszabb ideig tartózkodik. A (4) bekezdés értelmében a polgár lakcím adata: bejelentett lakóhelyének, illetve tartózkodási helyének címe. A lakcím bejelentésére és nyilvántartására a hivatkozott törvény 26-28. §-ai vonatkoznak, amelyek szerint a tartózkodási helyet az illetékes jegyzőnél nyilvántartásba vétel szempontjából be kell jelenteni.

A Ve. 34. § (2) bekezdésének a) pontja alapján az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében ad ki állásfoglalást. Az OVB nem rendelkezik sem jogalkotói, sem jogszabály alkotmányosságának vagy alkotmányellenességének megállapítására vonatkozó hatáskörrel. Az OVB-nek továbbá nincs hatásköre az Alkotmány értelmezésére sem.

A választójog – a vonatkozó alkotmányos és törvényi szabályozás alapján – mint komplex politikai alapjog magában foglalja a választásra és a választhatóságra vonatkozó jogot. Az Alkotmány 70. § (1) bekezdése a választhatóságra vonatkozó jog tekintetében három konjunktív feltételt határoz meg: magyar állampolgárság, nagykorúság, a Magyar Köztársaság területén élés. A választásra vonatkozó jog az említett három feltételen kívül megkívánja további feltételként a szavazás napján az ország területén tartózkodást is. Az Alkotmányban szabályozott választójog, azaz a választásra, illetve a választhatóságra vonatkozó jog – az országgyűlési képviselők választására vonatkozó – konkrét tartalmát a Vjt. és a Ve. rendelkezései határozzák meg. Az Alkotmány hivatkozott rendelkezései alapján tehát a törvényalkotó határozta meg azt, hogy milyen konkrét feltételei vannak a választásra, illetve a választhatóságra vonatkozó jognak az országgyűlési képviselők választásán.

A Vjt. 2. § (1) bekezdése határozza meg az országgyűlési képviselők választására vonatkozó választójog feltételeit, amelyek a következők: magyar állampolgárság és nagykorúság. A Vjt. 2. § (3) bekezdése a választójogtól megkülönböz-

teti a választhatóságot, amelynek feltétele: az országgyűlési képviselők választására vonatkozó választójog és magyarországi állandó lakóhely.

A Vjt. 2. § (4) bekezdése intézményesíti a szavazásban akadályozottság fogalmát, amely szerint a szavazásban akadályozott az, akinek nincs állandó vagy ideiglenes lakóhelye Magyarországon.

A szavazásban való akadályozottság azt jelenti, hogy állandó vagy ideiglenes magyarországi lakóhely hiányában az országgyűlési képviselők választásán választójoggal egyébként rendelkező nagykorú magyar állampolgár nem szavazhat. A választójog ilyen tartalmú értelmezését támasztja alá az Alkotmánybíróság 3/1990. (III. 4.) AB határozatának indokolása is.

A Ve. 13. § (1) bekezdése előírja azoknak a választójoggal bíró személyeknek a névjegyzékbe történő felvételét, akik a szavazókörben lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkeznek.

Az ideiglenes lakóhely, illetve a tartózkodási hely kapcsán sem a Vjt., sem a Ve. nem rendelkezik arról, hogy az ideiglenes lakóhellyel, illetve tartózkodási hellyel rendelkezőnek hol van (állandó) lakóhelye.

A lakóhely, illetve a tartózkodási hely fogalmát az Nytv. szabályozza. E törvény, valamint a Ve. – a korábbi tételes-jogi terminológiától eltérően – nem tesznek különbséget állandó és ideiglenes lakóhely között, hanem lakóhelyről és tartózkodási helyről rendelkeznek.

Az Alkotmány korábbi 70. § (1) bekezdése az Alkotmányt módosító, 1994. október 7-étől hatályos 1994. évi LXI. törvény hatályba lépése előtt úgy rendelkezett, hogy minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy – ha állandó lakóhelye Magyarországon van – az országgyűlési és a helyi önkormányzati választásokon választható és – ha a választás napján az ország területén tartózkodik – választó legyen.

A jogalkotó az e rendelkezés helyébe lépő 1994. évi LXI. törvény 2. §-ának (1) bekezdésével váltotta fel az „állandó lakóhely” fogalmát a „Magyar Köztársaság területén élő” kifejezéssel.

Az Nytv. szerinti lakóhely, illetve tartózkodási hely fogalmak a 15/1991. (IV. 13.) AB határozattal megsemmisített, az állami népesség-nyilvántartásról szóló 1986. évi 10. törvényerejű rendelet és a végrehajtásáról szóló 25/1986. (VII. 8.) MT rendelet által szabályozott állandó, illetőleg ideiglenes lakóhely jogszabályi meghatározásokat váltották fel.

Az Nytv. 5. §-a a polgár lakóhelyének, tartózkodási helyének és lakcím adatának fogalmait a saját alkalmazási körére szorítva határozza meg, nem érintve tehát sem a Vjt. és a Ve. egészét.

A fentiek alapján az Országos Választási Bizottság megállapítja, hogy az a magyar állampolgár, aki a vonatkozó alkotmányos és törvényi rendelkezések alapján választójoggal rendelkezik, és akinek Magyarországon a jogszabályoknak megfelelően bejelentett tartózkodási helye van – és ezt az erre a célra szolgáló hatósági igazolvánnyal igazolja -, jogosult arra, hogy a névjegyzékbe felvételt nyerjen.

A helyi választási iroda vezetője, illetve a szavazatszámláló bizottság köteles hitelt érdemlően meggyőződni arról, hogy a névjegyzékbe felvételét kérő ilyen személy vonatkozásában az Alkotmány 70. § (3) bekezdésében és a Vjt. 2. § (2) bekezdésében szabályozott kizáró okok nem állnak fenn.

Az egyéni választókerületi, valamint a listás szavazólapok formája

[10/2002. (III. 25.), 11/2002. (III. 27.) OVB állásfoglalások]

Az Országos Választási Bizottság a szavazólapra vonatkozó rendelkezéseket értelmezte azzal kapcsolatban, hogy a szavazólapon az egyes jelöltek, listákat milyen módon kell feltüntetni.

Az Országos Választási Bizottság 2002. március 25-i ülésén az alábbi állásfoglalást adta ki:

A Ve. 3. §-ának a) és c) pontja szerint „a választási eljárás szabályainak alkalmazása során a választásban érintett résztvevőknek érvényre kell juttatniuk az alábbi alapelveket: a) a választás tisztaságának megóvása, a választási csalás megakadályozása, c) esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között”.

A Ve. 33. §-a (2) bekezdésének c) pontja szerint a területi választási bizottság „jóváhagyja a választókerület szavazólapjainak adattartalmát”. A Ve 21. §-ának (1) bekezdése szerint pedig „a választási bizottságok a választópolgárok független, kizárólag a törvénynek alárendelt szervei, amelyeknek elsődleges feladata a választási eredmény megállapítása, a választások tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése és szükség esetén a választás törvényes rendjének helyreállítása.”

A Ve. 96. §-ának (3)-(5) bekezdése szerint az országgyűlési képviselők választásán „a területi listás szavazólap a bizottság által kisorsolt sorrendben tartalmazza a jelölő szervezetek nevét. A szavazólapon – a jelölő szervezet által bejelentett sorrendben – fel kell tüntetni a listán induló jelöltek közül az első öt nevét, valamint az esetleges listakapcsolás tényét”, illetőleg „valamennyi szavazólapon a jelölő szervezet neve mellett a jelölő szervezet kérésére fel kell tüntetni annak rövidítését, jelképezet, illetőleg jelvényének fekete-fehér színű lenyomatát”.

„Közös jelölt, illetőleg közös lista állítása esetén valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni a szavazólapon”.

A Ve. 110. §-ának (4)-(6) bekezdései szerint a helyi önkormányzati képviselők választásán „a fővárosi és a megyei listás szavazólap a választási bizottság által kisorsolt sorrendben tartalmazza a jelölő szervezetek nevét. A szavazólapon – a jelölő szervezet által bejelentett sorrendben – fel kell tüntetni a listán induló jelöltek közül az első öt jelölt nevét.” „A fővárosi és a megyei listás szavazólapon, továbbá a polgármester szavazólapján a jelölő szervezet bíróság által bejegyzett neve mellett a jelölő szervezet kérésére fel kell tüntetni annak rövidítését, jelképezet, illetőleg jelvényének fekete-fehér színű lenyomatát. „Közös jelölt és

közös lista esetén a szavazólapon valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni.”

A fenti szabályok alapján a listás szavazólapokon valamennyi listának (akár önálló, akár közös listáról van szó) – és azok jelöltjeinek – azonos oszlopszélességet kell biztosítani, a jelölő szervezetek, illetőleg a jelöltek nevét azonos betűtípussal és betűméretben a jogszabályi rendelkezéseknek és a jelölő szervezet, illetve a lista bejelentésének megfelelő módon, a jelölő szervezetek emblémáját pedig azonos magassági méretben kell feltüntetni.

[11/2002. (III. 27.) OVB állásfoglalás]

Az Országos Választási Bizottság a listás szavazólapok formája tárgyában 10/2002. (III. 25.) számmal állásfoglalást adott ki. A hivatkozott állásfoglalásban rögzítettek az országgyűlési egyéni választókerületi szavazólapok formája tekintetében is alkalmazandók.

A mozgóurnával történő szavazás

[12/2002. (IV. 2.) OVB állásfoglalás]

A mozgóurna használatával kapcsolatosan számos választópolgári, valamint választási szervektől származó beadvány érkezett. Ennek következtében az egyes joggyakorlat kialakítása végett az Országos Választási Bizottság értelmezte a mozgóurna használatát szabályozó rendelkezéseket.

Az Országos Választási Bizottság 2002. április 2-án tartott ülésén az alábbi állásfoglalás kiadása mellett döntött:

Az Alkotmány 71. § (1) bekezdése szerint az országgyűlési képviselőket, valamint a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjait, továbbá a polgármestert és a fővárosi főpolgármestert a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással választják. Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény 1. §-a alapján a választójog általános és egyenlő, a szavazás közvetlen és titkos.

A Ve. 3. §-ában foglaltaknak megfelelően a választási eljárás szabályainak alkalmazása során a választásban érintett résztvevőknek érvényre kell juttatniuk a választás tisztaságának megóvása, a választási csalás megakadályozása; az esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között és a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveit.

A Ve. 61. § (2) bekezdése kimondja, hogy szavazni kizárólag személyesen, és – az e törvényben említett kivételekkel – csak a választópolgár lakóhelye szerint kijelölt szavazóhelyiségben lehet. A kijelölt szavazóhelyiségben történő kötelező szavazás alól a (3) bekezdés felmentést ad, amikor kimondja, hogy a mozgásban gátolt választópolgárt szavazásának lehetővé tétele érdekében – kérésére – a szavazatszámláló bizottság legalább két tagja mozgóurnával felkeresi.

A Ve. 61. § (4) bekezdése szerint a szavazóhelyiséget a szavazás ideje alatt nem lehet bezárni, és a szavazást nem lehet meghosszabbítani, vagy – rendkívüli esemény kivételével – szüneteltetni. Ha a szavazás napján a szavazatszámláló bizottság tagjainak a száma három alá csökken, vagy a szavazás elháríthatatlan külső ok miatt lehetetlenné vált, a szavazást a jelenlévők kötelesek azonnal felfüggeszteni, az urnát, továbbá az iratokat zárolni, és a felfüggesztés tényéről a helyi választási iroda vezetőjét a szavazás törvényes folytatásának biztosítása érdekében haladéktalanul értesíteni.

A Ve. 64. § (1) – (2) bekezdései szerint a szavazatszámláló bizottság az urnák állapotát az elsőként szavazó választópolgár jelenlétében a szavazás megkezdése előtt megvizsgálja. Az urnákat az elsőként szavazó választópolgár jelenlétében

úgy kell lezárni, hogy azokból az urna szétszedése nélkül ne lehessen szavazólapot eltávolítani. Ezt követően a szavazatszámoló bizottság az urnába ellenőrző lapot helyez, amely tartalmazza az ellenőrző lap elhelyezésének időpontját, valamint a szavazatszámoló bizottság jelenlévő tagjainak és az elsőként szavazó választópolgárnak az aláírását.

A Ve. 72. § (3) bekezdése szerint a szavazatszámoló bizottság az urna felbontása előtt ellenőrzi az urna sértetlenségét, felbontja az urnát, és meggyőződik az ellenőrző lap meglétéről.

A 9/1998. (II.20.) BM. Rendelet 7. számú melléklete 8. számú mintája tartalmazza a nyilvántartást (a továbbiakban: nyilvántartás) a mozgóurnát kérőkről, amelyet a szavazatszámoló bizottság elnöke aláírásával hitelesít.

A Ve. 66. § (2) bekezdése értelmében a szavazatszámoló bizottság – a személyazonosság és a lakcím megállapítására alkalmas igazolvány alapján – megállapítja a szavazni kívánó személyazonosságát és azt, hogy szerepel-e a névjegyzékben. A szavazatszámoló bizottság felveszi a névjegyzékbe azt a választópolgárt, aki: a) igazolással rendelkezik, b) igazolja, hogy lakcíme a szavazókör területén van, feltéve, hogy nem szerepel a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásában. A (3) bekezdés szerint a szavazatszámoló bizottság visszautasítja azt a választópolgárt, aki nem tudja személyazonosságát és lakcímét megfelelően igazolni, illetőleg aki – törvényi feltételek hiányában – nem vehető fel a névjegyzékbe. E személyekről a szavazatszámoló bizottság jegyzéket vezet.

A Ve. 67. § (1) alapján, ha a szavazásnak nincs akadálya, a szavazatszámoló bizottság átadja a választópolgárnak a szavazólapot, amelyet a választópolgár jelenlétében hivatalos bélyegzőlenyomattal lát el. A (2) bekezdés szerint a szavazatszámoló bizottság szükség esetén – a választópolgár befolyásolása nélkül – megmagyarázza a szavazás módját. A (4) bekezdés előírja, hogy a szavazólap átvételét a választópolgár a névjegyzéken saját kezű aláírásával igazolja. Az írásképtelen választópolgár helyett – e tény feltüntetésével – a szavazatszámoló bizottság két tagja írja alá a névjegyzéket.

A Ve. 68. § (1) bekezdése szerint a szavazólap kitöltéséhez szavazófülke áll a választópolgár rendelkezésére. A szavazófülke használatára a választópolgár nem kötelezhető. A (2) bekezdés értelmében a szavazólap kitöltésének ideje alatt csak a szavazó tartózkodhat a szavazófülkében. Az a választópolgár, aki nem tud olvasni, illetőleg akit testi fogyatékosága vagy egyéb ok akadályoz a szavazásban, más választópolgár – ennek hiányában a szavazatszámoló bizottság két tagjának együttes – segítségét igénybe veheti.

Az Országos Választási Bizottság álláspontja szerint a mozgóurnával történő szavazás a szavazóhelyiségen kívül történő szavazás kivételes esete és kizárólag csupán – a választások időpontjában – a mozgásában gátolt választópolgár sza-

vazásának biztosítására szolgál. A mozgóurnával történő szavazás végrehajtása a szavazóhelyiségben történő szavazás menetén semmilyen módon nem akadályozhatja. Nem jelent olyan rendkívüli eseményt, amely miatt a szavazás szüneteltetésének helye lenne, és nem eredményezheti a szavazatszámoló bizottság határozatképtelenségét.

A mozgóurnára vonatkozó igényeket, mivel az igények bejelentésére vonatkozóan nincs törvényi korlátozás, a helyi lehetőségeknek megfelelően teljesíteni kell. Az igényeket a szavazatszámoló bizottságnak kell bejelenteni és csak a szavazatszámoló bizottság rendelheti el az adott bejelentés tekintetében a mozgóurnás szavazás alkalmazását, az eljáró két tag nem jogosult. A mozgóurnás szavazáshoz alkalmazni kell a nyilvántartást, amelyben a mozgóurnás szavazás megkezdése előtt szerepeltetni szükséges azokat a választópolgárokat, akik a mozgóurnás szavazásban való részvételre jogosultak.

Az Országos Választási bizottság megítélése szerint a mozgóurnás szavazásnál is érvényesülnie kell a szavazásra vonatkozó szabályoknak. Így többek között a mozgóurnás szavazás esetén is csak olyan választópolgár szavazhat, aki a névjegyzékben szerepel. A szavazatszámoló bizottságnak a mozgóurnás szavazás elrendelése előtt meg kell állapítania, hogy a mozgóurnás szavazásban érdekelt választópolgár szerepel-e a névjegyzékben. Ha a szavazásnak nincs akadálya, a szavazatszámoló bizottság képviselőjében eljáró tagok átadják a mozgásában – ténylegesen és megállapíthatóan – gátolt választópolgárnak a szavazólapot. Az eljáró tagok a mozgóurnás szavazáshoz legfeljebb kétszer annyi előzetesen lepecsételt szavazólapot vihetnek magukkal, mint ahány választópolgár a mozgóurnás nyilvántartásban szerepel. A szavazólap átvételét a választópolgár a nyilvántartáson saját kezű aláírásával igazolja. Az írásképtelen választópolgár helyett – e tény feltüntetésével – a szavazatszámoló bizottság két tagja is aláírja a mozgóurnás nyilvántartást.

Segítheti a választások tisztaságára vonatkozó alapelv érvényesülését, ha a mozgóurnával történő szavazást lehetőleg két ellenérdekű szavazatszámoló bizottsági tag végzi.

A mozgóurnás szavazás során a titkosság helyi körülményekhez igazodó biztosításának kötelezettsége nem követeli meg szavazófülke felállítását, és így a szavazófülke hiánya nem jelenti választás szabályainak, különösen a titkos szavazás elvének megsértését. A törvényi rendelkezések szerint ugyanis a szavazófülke használatára a választópolgár nem kötelezhető, továbbá a titkosság – figyelemmel az érintett választópolgár indokolt és teljesíthető kívánságára – szavazófülke igénybevétele nélkül is biztosítható.

A kampánycsend

[13/2002. (IV. 2.) OVB állásfoglalás]

Az Országos Választási Bizottság számos beadványozó kérésére állásfoglalást adott ki a kampánycsendet sértő cselekményekkel kapcsolatban.

Az Országos Választási Bizottság 2002. április 2-i ülésén a következő állásfoglalást adta ki:

Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) az azonos témakörben meghozott, 11/1998. (V. 18.) OVB számú állásfoglalásban írottak teljes fenntartása mellett, ugyanakkor figyelemmel a választási szervek hivatalos helyiségeiben (így különösen a szavazóhelyiségekben) és tagjai által használható jelvények, kitűzők, zászlók és egyéb jelképek egyes kérdéseiben az alábbiak szerint foglal állást.

A Ve. 21.§ (1) bekezdése szerint a választási bizottságok a választópolgárok független, kizárólag a törvénynek alárendelt szervei, amelyeknek elsődleges feladata a választási eredmény megállapítása, a választások tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése és szükség esetén a választás törvényes rendjének helyreállítása. A 30.§ (2) bekezdése a) pontja alapján a szavazatszámoló bizottság gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról.

A Ve. 35.§ (1) bekezdése arról rendelkezik, hogy a választási irodák a választások előkészítésével, szervezésével, lebonyolításával, a választópolgárok, a jelöltek és a jelölő szervezetek pártsemleges tájékoztatásával, választási adatkezeléssel, a technikai feltételek megteremtésével, a törvényes feltételek meglétének és a szakmai szabályok betartásának ellenőrzésével összefüggő állami feladatot ellátó szervek.

A Ve. 41.§-a szerint: „A kampánycsend megsértésének minősül a választópolgárok választói akaratának befolyásolása, így különösen: a választópolgárok számára a jelölt vagy a jelölő szervezet által ingyenesen juttatott szolgáltatás (szavazásra történő szervezett szállítás, étel-ital adása), pártjelvények, zászlók, pártszimbólumok, a jelölt fényképét vagy nevét tartalmazó tárgyak osztogatása, választási plakát (a továbbiakban: plakát) elhelyezése, a választói akarat befolyásolására alkalmas információk szolgáltatása elektronikus vagy más úton.”

A Ve. 62.§ (1) bekezdése alapján a szavazóhelyiség nem lehet olyan épületben, amely a jelölt vagy a jelölő szervezet használatában van. A 65.§ (2) bekezdése szerint a szavazatszámoló bizottság elnöke felelős azért, hogy a szavazás napján a szavazóhelyiségben és környékén a rendet fenntartsák; a rend fenntartására tett intézkedése mindenkire kötelező.

A Magyar Köztársaság Alkotmányának 76.§ (1) bekezdése rögzíti, hogy a Magyar Köztársaság zászlaja három, egyenlő szélességű piros, fehér és zöld színű vízszintes sávból áll.

A Magyar Köztársaság nemzeti jelképeinek és a Magyar Köztársaságra utaló elnevezésnek a használatáról szóló 1995. évi LXXXIII. törvény 5/A.§ (1) bekezdés a) pontja arról rendelkezik, hogy azokon a középületeken, illetőleg középületek előtt, amelyeket az állam és a helyi önkormányzatok választott testületei, közigazgatási feladatokat ellátó szervei, valamint az állam, illetve a helyi önkormányzat által fenntartott, közfeladatokat ellátó intézmények feladatuk ellátása során használnak, a zászlót vagy a lobogót állandó jelleggel ki kell tűzni, illetőleg fel kell vonni.

A fentiekre tekintettel a kampánycsend időszakában pártjelvények-, zászlók-, szimbólumok, a jelölt nevét vagy fényképét tartalmazó tárgyak osztogatása alkalmas a választópolgárok választói akaratának befolyásolására, ennek következtében bárki számára tilos. A választási bizottságok és a választási irodák (a továbbiakban együtt: választási szervek) tagjainak kiemelt feladata és felelőssége a választások törvényes lebonyolítása, ennek megfelelően a választási szervek tagjai a kampánycsend időszakában a jogszabályok által meg nem engedett jelvényeket, zászlókat, szimbólumokat nem használhatják, nem osztogathatják, azokat ruházatukon nem viselhetik.

Ezen jelvények, zászlók, szimbólumok a választási szervek hivatalos helyiségeiben (így különösen a szavazóhelyiségekben) nem használhatók. Azok a jelképek azonban, amelyek a kampánycsend időszakában a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján a választási szervek hivatalos helyiségeiben (így különösen a szavazóhelyiségekben) használhatók, nem esnek a fenti tilalom körébe.

[14/2002. (IV. 4.) OVB állásfoglalás]

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló törvény kampánycsendre vonatkozó rendelkezésének értelmezése alapján meghatározta, mely adatszolgáltatás nem minősül a kampánycsend megsértésének a szavazás idején, illetőleg az azt megelőző napon.

Az Országos Választási Bizottság 2002. április 4-i ülésén a következő állásfoglalás kiadásáról határozott:

A Ve. 3. §-ának c) és d) pontjai szerint a választási eljárás szabályainak alkalmazása során a választásban érintett résztvevőknek érvényre kell juttatniuk az esélyegyenlőség és a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveit.

A Ve. 8. §-ának (1) bekezdése szerint a szavazást megelőző nyolcadik naptól a szavazás befejezéséig a választásokkal kapcsolatos közvélemény-kutatás eredményét nem szabad nyilvánosságra hozni.

A Ve. 40. §-ának (2) bekezdése szerint a szavazást megelőző nap 0 órától a szavazás befejezéséig választási kampányt folytatni tilos (kampánycsend).

A Ve. 41. §-a szerint a kampánycsend megsértésének minősül a választópolgárok választói akaratának befolyásolása, így különösen: a választópolgárok számára a jelölt vagy a jelölő szervezet által ingyenesen juttatott szolgáltatás (szavazásra történő szervezett szállítás, étel-ital adása), pártjelvények, zászlók, párt-szimbólumok, a jelölt fényképét vagy nevét tartalmazó tárgyak osztogatása, választási plakát (a továbbiakban: plakát) elhelyezése, a választói akarat befolyásolására alkalmas információk szolgáltatása elektronikus vagy más úton.

Az Országos Választási Bizottság álláspontja szerint a kampánycsend megsértése szempontjából a nyilvánosságra hozatal, a közzététel, a megjelenítés, a tartalom frissítésének időpontja az irányadó.

A fentiek alapján a Ve. 8. § (1) bekezdése megsértésének minősül, ha az írott vagy elektronikus médium a választást megelőző 8. napot követően a választással kapcsolatos, már nyilvánosságra hozott közvélemény-kutatási eredményt közzétesz, függetlenül attól, hogy az adott közvélemény-kutatást a határidő előtt vagy után végezték.

Nem minősül a kampánycsend megsértésének, ha a kampánycsend beálltát megelőzően közzétett, a jelöltekkel és pártokkal kapcsolatos információ elérhető az elektronikus tartalomszolgáltató oldalán, akár a kampánycsend ideje alatt is. A kampánycsend megsértését jelenti azonban, ha annak beállta után az elektronikus tartalomszolgáltató akár korábbi, akár a kampánycsend ideje alatt keletkezett ilyen információkat tesz közzé, vagy azokat frissíti.

A korábbi választások eredményeinek a kampánycsend idejére áthúzódó közzététele nem jelenti a kampánycsend megsértését, feltéve, hogy nem ütközik az esélyegyenlőség, valamint a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe.

A választójoggal rendelkező fogvatartottak választójogának gyakorlása

[15/2002. (IV. 7.) OVB állásfoglalás]

Az Országos Választási Bizottság a vonatkozó jogszabályi rendelkezések összevetésével meghatározta, hogy a választójoggal rendelkező fogvatartottak milyen feltételekkel élhetnek szavazati jogukkal.

Az Országos Választási Bizottság 2002. április 7-i ülésén az alábbi állásfoglalást adta ki:

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban Vjt.) 2. §-a szerint:

(1) A Magyar Köztársaságban az országgyűlési képviselők választásán választójoga van – a (2) bekezdésben említettek kivételével – minden nagykorú magyar állampolgárnak (a továbbiakban: választópolgár).

(2) Nincs választójoga annak:

- a) aki cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság alatt áll,
- b) aki a közügyek gyakorlásától eltiltó jogerős ítélet hatálya alatt áll,
- c) aki szabadságvesztés büntetését tölti,
- d) aki büntető eljárásban jogerősen elrendelt intézeti kényszergyógykezelés alatt áll.

(3) Mindenki választható, aki választójoggal rendelkezik és állandó lakóhelye Magyarországon van.

(4) A szavazásban akadályozott az, akinek nincs állandó vagy ideiglenes lakóhelye Magyarországon.

A Vjt. 3. § értelmében a választójog gyakorlása a választópolgár szabad elhatározásán alapul.

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 12. §-a alapján a helyi választási iroda vezetője a választás kitűzését követően a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás adatai és a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása alapján szavazóköronként összeállítja a választójoggal rendelkező polgárok névjegyzékét, és azon a változásokat folyamatosan átvezeti.

A Ve. 13. §-a a következők szerint rendelkezik:

(1) A névjegyzékbe fel kell venni azokat a választójoggal rendelkező személyeket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye (a továbbiakban: lakcím) a szavazókörben van.

(2) A névjegyzéket úgy kell összeállítani, hogy alkalmas legyen a főváros, a megye, a település, illetőleg a választókerület, a szavazókör és a választópolgár azonosítására. A névjegyzék tartalmazza a választópolgár:

- a) családi és utónevét (nők esetén leánykori családi és utónevét is),
- b) személyi azonosítóját,
- c) lakcímét,
- d) névjegyzékbeli sorszámát,
- e) az azonos nevű és lakcímű választópolgárok születési idejét, ennek azonosága esetén egyéb természetes személyazonosító adatát.

A Ve. 61. § előírja, hogy a mozgásában gátolt választópolgárt szavazásának lehetővé tétele érdekében – kérésére – a szavazatszámláló bizottság legalább két tagja mozgóurnával felkeresi.

A Ve. 66. § alapján:

(1) A szavazóhelyiségben az a választópolgár szavazhat, aki a névjegyzékben szerepel, illetőleg akit a szavazatszámláló bizottság a névjegyzékbe felvesz.

(2) A szavazatszámláló bizottság – a személyazonosság és a lakcím megállapítására alkalmas igazolvány alapján – megállapítja a szavazni kívánó személyazonosságát és azt, hogy szerepel-e a névjegyzékben. A szavazatszámláló bizottság felveszi a névjegyzékbe azt a választópolgárt, aki

- a) igazolással rendelkezik,
- b) igazolja, hogy lakcíme a szavazókör területén van, feltéve, hogy nem szerepel a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásában.

(3) A szavazatszámláló bizottság visszautasítja azt a választópolgárt, aki nem tudja személyazonosságát és lakcímét megfelelően igazolni, illetőleg aki – törvényi feltételek hiányában – nem vehető fel a névjegyzékbe. E személyekről a szavazatszámláló bizottság jegyzéket vezet.

A Ve 89. § az alábbiakat rendeli:

(1) Az a választópolgár, aki a szavazás napján lakcímétől távol van, a lakcíme szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjétől kért igazolással azon tele-

pülés helyi választási irodájának vezetőjétől – vagy a szavazás napján szavazatszámláló bizottságától – kérheti a névjegyzékbe való felvételét, ahol a szavazás napján tartózkodik. Az igazolás alapján a választópolgár azon a településen szavazhat, ahol tartózkodik.

(2) Az igazolás kiadásakor a lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetője a választópolgárt egyidejűleg törli a névjegyzékből. Az igazolásban – a választópolgár nyilatkozata alapján – meg kell jelölni a települést, ahol a választópolgár szavazni kíván, és azt a névjegyzéken fel kell tüntetni. Az igazolás átvételét a választópolgár, illetőleg e célra szóló meghatalmazás alapján az általa megbízott személy az aláírásával elismeri.

(3) Az igazolás, valamint a személyazonosság és lakcím igazolására alkalmas igazolvány alapján a tartózkodási hely szerint illetékes helyi választási iroda vezetője vagy a szavazatszámláló bizottság a választópolgárt külön nyilvántartásba veszi. Az igazolást és a külön nyilvántartást a választási iratok között meg kell őrizni.

(4) Igazolást legkésőbb az első fordulót megelőző második napon lehet kiadni. Igazolást személyesen vagy meghatalmazott útján lehet kérni. Az igazolás ajánlott levélben is kérhető, feltéve, hogy az az illetékes helyi választási irodához legkésőbb az első fordulót megelőző 5. napon megérkezik. A levélben meg kell jelölni a települést, ahol a választópolgár szavazni kíván. A levélben kért igazolást a választópolgár számára az általa megjelölt címre tértivevényel kell megküldeni.

(5) Az igazolás kiadásához az igazolást kérő a nevét, személyi azonosítóját, lakcímét, annak a településnek a nevét, ahol a szavazás napján tartózkodik, továbbá azt köteles közölni, hogy az igazolást az első, a második vagy mindkét fordulóra kéri.

A személyazonosító igazolvány kiadásáról és nyilvántartásáról szóló 168/1999. (XI. 24.) Korm. rendelet 36-37. §-ai szerint a szabadságvesztés büntetését töltő, a kényszergyógykezelt, az ideiglenesen kényszergyógykezelt, valamint az előzetes letartóztatásban lévő polgár, bevándorolt vagy menekült jogállású személy az állandó személyazonosító igazolványát a büntetés-végrehajtási intézetnek, illetőleg az előzetes letartóztatást foganatosító szervnek köteles átadni. Az őrizetbe vett, illetőleg elzárást vagy pénzbírságot helyettesítő elzárást letöltő polgár, bevándorolt vagy menekült jogállású személy az állandó személyazonosító igazolványát az őrizetet vagy elzárást foganatosító szervnek köteles átadni.

A büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény 28. §-a értelmében:

(1) A fogvatartottról a fogvatartó bv. szerv helyi, az Országos Parancsnokság központi nyilvántartást vezet.

(2) A nyilvántartás kiterjed

- a) a fogvatartott személyazonosító adataira, Társadalombiztosítási Azonosító Jelére és fényképére;
- b) lakcímére;
- c) a választójoggal nem rendelkező fogvatartott személyi azonosítójára;
- d) a végrehajtás során a büntetés-végrehajtás e törvényben meghatározott feladatai ellátásához és a fogvatartott jogainak a gyakorlásához szükséges adatokra, iratokra;
- e) a büntetőeljárásban, illetve a fogvatartottal kapcsolatos egyéb – bírósági, ügyészségi, közjegyzői, államigazgatási – eljárásban keletkezett azon iratokra, amelyeket jogszabály rendelkezése alapján a bv. szervezet részére meg kell küldeni.

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV törvény (a továbbiakban: Rtv.) 76. § (1) szerint a Rendőrség a törvényben szabályozott bűnmegelőzési, bűnüldözési (a továbbiakban együtt: bűnüldözési), valamint államigazgatási és rendészeti feladatainak ellátásához – központi, területi és helyi szinten – a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítottak, a büntetőeljárás alá vontak, a sértettek és egyéb közreműködők, az államigazgatási eljárásban ügyfelek, valamint egyéb érintettek személyes adatait, illetőleg más adatokat kezeli.

Az Rtv. 79. § (1) bekezdése és (2) a) pontja a következőket írják elő:

(1) A rendőrségi adatot kezelő szerv az érintett természetes személyazonosító adatait – külföldi állampolgár esetében annak állampolgárságát is –, lakcímét, továbbá a bűnüldözési célú adatkezelésekben a bűncselekményhez kapcsolódó kriminalisztikai jellegű adatait kezeli. Törvény rendelkezése alapján azonosító kódokat használhat.

(2) A Rendőrség nyomozó hatósági feladatai ellátása során:

- a) e törvény 84. § b)-n), valamint p)-r) pontjában meghatározott bűnüldözési adatkezeléseihez a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásból a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 17. § (2) bekezdésének d) pontjában meghatározott adatokat személyi azonosító alkalmazásával is igényelheti, e célból az érintettől azt kérheti, illetőleg az érintettel kapcsolatos iratból átveheti, valamint más nyomozó hatóságnak továbbíthatja, ha az adatkezelés jogszabályban előírt feltételei e hatóságnál is fennállnak,

Az Rtv. 84. § e) és n) pontjai az alábbiak:

A Rendőrség a törvényben meghatározott bűnüldözési feladatainak ellátása érdekében kezelheti, illetve az adatkezelésre feljogosított más szervek nyilvántartásából átveheti

- e) a Rendőrségen fogvatartott, a lakhelyelhagyási tilalom alá helyezett és azon személyek adatait, akiknek a biztosíték letétbe helyezését engedélyezték, a büntethetőség elévüléséig, vagy elítélés esetén a büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli mentesítésig;
- n) az egyes bűncselekmények nyomozása során a felderítés és a bizonyítás kapcsán keletkező iratokban szereplő személyekről, azok kapcsolatairól, eljárási helyzetéről, a hozzá fűződő nyomozási adatokról az ügyben hozott jogerős ítéletig, vagy a nyomozás megszüntetése esetén a bűncselekmény büntethetőségének elévüléséig;

Az Országos Választási Bizottság megállapítja, hogy a választójoggal rendelkező fogvatartottak akkor gyakorolhatják a választásra vonatkozó jogukat, ha – amennyiben szükséges – rendelkeznek a Ve. 89. §-ában meghatározott igazolással, valamint a személyazonosság és a lakcím megállapításának alapjául szolgáló, a Ve. 66. § (2) bekezdése szerinti igazolvány a fogvatartó intézménynél rendelkezésre áll, illetőleg a szavazni kívánó személyazonossága a büntetés-végrehajtási intézet, illetve a rendőrség által a fentiekben hivatkozott jogszabályok alapján minden kétséget kizáróan megállapítható.

A lakcímet változtató polgárok névjegyzékbe való felvétele

[A 18/2002. (IV. 15.) OVB állásfoglalással módosított 16/2002. (IV. 10.) OVB állásfoglalás]

Az Országos Választási Bizottság a vonatkozó jogszabályi rendelkezések összevetésével meghatározta, hogyan gyakorolhatják a választójoggal rendelkező fogvatartottak szavazati jogukat.

Az Országos Választási Bizottság 2002. április 7-i ülésén az alábbi állásfoglalást adta ki:

A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 71. § (1) bekezdése szerint „az országgyűlési képviselőket ... a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással választják.”

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény 1. §-a szerint „a választójog általános és egyenlő, a szavazás közvetlen és titkos.”

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 3. § a) és d) pontja szerint „a választási eljárás szabályainak alkalmazása során a választásban érintett résztvevőknek érvényre kell juttatniuk az alábbi alapelveket:

a) a választás tisztaságának megóvása, a választási csalás megakadályozása,

...

d) jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás.”

A Ve. 16. §-ának (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) Ha a választópolgár a lakcímét a névjegyzék elkészítése után megváltoztatta, az új lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetője – a bejelentkezéssel egyidejűleg – felveszi a névjegyzékbe, és erről értesítő átadásával tájékoztatja.

(2) A helyi választási iroda vezetője haladéktalanul értesíti a korábbi lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjét a névjegyzékből való törlés érdekében. A korábbi lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetője hivatalból tájékoztatja az új lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjét arról, hogy a polgár

a) a névjegyzékben szerepelt, vagy

b) a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásában szerepelt, továbbá annak okáról, vagy

- c) a 89. § vagy a 104. § szerinti igazolást kapott, vagy
- d) sem a névjegyzékben, sem a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásában nem szerepelt.”

A Ve. 89. §-ának (1) bekezdése szerint „az a választópolgár, aki a szavazás napján lakcímétől távol van, a lakcíme szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjétől kért igazolással azon település helyi választási irodájának vezetőjétől – vagy a szavazás napján szavazatszámláló bizottságától – kérheti a névjegyzékbe való felvételét, ahol a szavazás napján tartózkodik. Az igazolás alapján a választópolgár azon a településen szavazhat, ahol tartózkodik.”

A választójog egyenlőségének elvéből következik, hogy minden választópolgár csak egy egyéni választókerületi képviselő megválasztásában vehet részt.

Ha fiktív lakcímbejelentés felhasználásával a választópolgár a korábbi lakóhelyétől eltérő választókerületben jogosulatlanul szavaz, a szavazással bűncselekményt követ el.

A szavazóköri jegyzőkönyvek másolatainak a szavazatszámoló bizottság megbízott tagjai részére történő átadás

[17/2002. (IV. 15.) OVB állásfoglalás]

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 34. § (2) bekezdésének a) pontjában írt hatáskörében eljárva az alábbi állásfoglalást adta ki:

A Ve. 74. §-a szerint: „(1) A szavazatok összeszámlálásáról és a szavazóköri, valamint a választási eredmény megállapításáról jegyzőkönyvet kell készíteni. Jegyzőkönyv ceruzával nem készíthető.

(2) A jegyzőkönyveket három példányban kell kiállítani, melyeket a választási bizottság jelen levő tagjai aláírnak.

(3) A jegyzőkönyv egy-egy másolati példányát az illetékes választási bizottság – kérésükre – átadja a jelöltek jelen levő képviselőinek. Sokszorosítás után a választási bizottság elnöke a másolatot bélyegzőlenyomattal és aláírásával hitelesíti”.

A Ve. 75. §-ának (1) bekezdése szerint „a szavazatszámoló bizottság a jegyzőkönyveket, választási iratokat, nyomtatványokat és szavazólapokat – az urnával együtt – haladéktalanul a helyi választási irodához szállítja”.

A Ve. 75. §-a (1) bekezdése alapján a szavazatszámoló bizottság tagjai együttesen kötelesek a szavazóköri jegyzőkönyveket, választási iratokat, nyomtatványokat és a szavazólapokat haladéktalanul a helyi választási irodához szállítani.

Mivel a szavazatszámoló bizottság tagjai a jegyzőkönyvnek a helyi választási iroda részére történő átadásáig együttesen jelen vannak, a jegyzőkönyvnek a Ve. 74. § (3) bekezdése szerinti sokszorosítása és átadása elsősorban a szavazókörben, ha ez nem lehetséges, a helyi választási irodában is jogszerűen megtörténhet.

A szavazás titkossága

[19/2002. (IV. 18.) OVB állásfoglalás]

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 34. § (2) bekezdésének a) pontjában írt hatáskörében eljárva a szavazás titkosságának tárgykörében az alábbi állásfoglalást adta ki:

Az Alkotmány 71. § (1) bekezdése szerint az országgyűlési képviselőket, valamint a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjait, továbbá a polgármestert és a fővárosi főpolgármestert a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással választják.

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Vjt.) 1. és 3. §-ai szerint a választójog általános és egyenlő, a szavazás közvetlen és titkos. A választójog gyakorlása a választópolgár szabad elhatározásán alapul.

A Ve. 3. § a)-d) pontjai a következőket írják elő:

„A választási eljárás szabályainak alkalmazása során a választásban érintett résztvevőknek érvényre kell juttatniuk az alábbi alapelveket:

- a) a választás tisztaságának megóvása, a választási csalás megakadályozása,
- b) önkéntes részvétel a jelölésben, a választási kampányban, a szavazásban,
- c) esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között,
- d) jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás.”

A Ve. 41. § alapján a kampánycsend megsértésének minősül a választópolgárok választói akaratának befolyásolása, így különösen: a választópolgárok számára a jelölt vagy a jelölő szervezet által ingyenesen juttatott szolgáltatás (szavazásra történő szervezett szállítás, étel-ital adása), pártjelvények, zászlók, pártszimbólumok, a jelölt fényképét vagy nevét tartalmazó tárgyak osztogatása, választási plakát (a továbbiakban: plakát) elhelyezése, a választói akarat befolyásolására alkalmas információk szolgáltatása elektronikus vagy más úton.

A Ve. 45. § (1)-(3) bekezdései kimondják:

„(1) A személyiadat- és lakcímnnyilvántartás központi hivatala a névjegyzékben szereplő választópolgárok családi és utónevét, valamint lakcímét a jelölteknek, jelölő szervezeteknek kérésükre, díjfizetés ellenében, azonos feltételek mellett a szavazás napja előtti 20. napot követően átadja. A szolgáltatás nem, életkor vagy lakcím szerinti csoportosításban is igényelhető.

(2) A közszemlére tett névjegyzék másolatát a helyi választási iroda vezetője a jelölt, jelölő szervezet által írásban bejelentett igény alapján díjfizetés ellenében, azonos feltételek mellett, a szavazás napja előtti 20. napot követően – legfeljebb szavazóköri bontásban – a jelölt, jelölő szervezet számára átadja.

(3) Az (1)-(2) bekezdés alapján teljesített adatszolgáltatás adatait kizárólag a választási kampány céljára lehet felhasználni. Egyéb célú felhasználásuk, jogosulatlan személynek, szervezetnek, más jelöltnek vagy jelölő szervezetnek történő átadásuk tilos. Az adatszolgáltatás adatait a szavazás napján meg kell semmisíteni, és az erről készült jegyzőkönyvet három napon belül át kell adni az adatszolgáltatónak.”

A Ve. 59. § (1) és (3) bekezdése, valamint 60. §-a szerint az ajánlószelvényekről másolatot készíteni tilos. Nem tekinthető másolatnak a jelölés érvényességének megállapítása céljából vezetett technikai nyilvántartás. Az ajánlószelvényeket, valamint a technikai nyilvántartást az illetékes választási iroda a szavazás napján megsemmisíti. A jelöltnek a be nem nyújtott ajánlószelvényeket a benyújtásukra rendelkezésre álló határidő lejártát követő három napon belül meg kell semmisítenie, s erről jegyzőkönyvet kell készítenie. A jegyzőkönyvet három napon belül a választási bizottságnak át kell adni.

Az OVB a hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján megállapítja, hogy a választói névjegyzék a szavazás napján kizárólag a választópolgárok választásra vonatkozó joga gyakorlásának biztosítására és a rendeltetésszerű joggyakorlás ellenőrzésére szolgál. A választói névjegyzék semmilyen más nyilvántartási rendszerrel nem kapcsolható össze.

A szavazás titkossága Alkotmányban és Vjt.-ben foglalt alapelvének, valamint a Ve. 3. §-ában meghatározott alapelveknek – különösen a szavazásban való önkéntes részvétel, illetve a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvének – súlyos sérelmét valósítja meg, ha a választási névjegyzék alapján bárki hozzáférhetővé tesz olyan adatokat, amelyek a szavazati jogukat gyakorolt, illetőleg a szavazni jogosult, de még meg nem jelent választópolgárok személyére vonatkoznak.

Ennek alapján tilalmazott minden olyan magatartás, amely bármilyen módon (telefon, egyéb távközlési eszköz stb.) az említett adatokról arra nem jogosult szervezeteknek, szervezeteknek, személyeknek tájékoztatást ad.